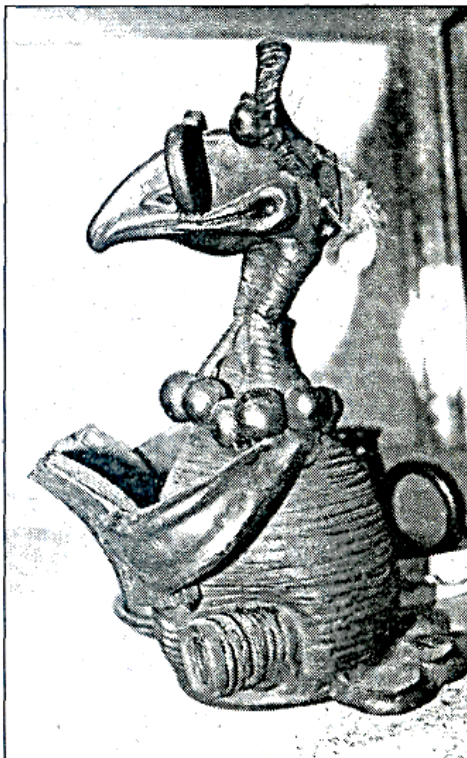

Вогонь творчості племенить, та чому в горні вогонь не горить

Про нашого відомого земляка майстра народної творчості В. С. АНДРОЩУКА з Березного я з приємністю писав у «НВ», його художню діяльність висвітлювали журналісти на сторінках обласної та республіканських газет, в Інтернет-мережах. Але це було п'ять-шість років тому. Відтак нині коротко нагадаю про його творчий шлях.

мислення нашого талановитого земляка свідчать численні грамоти та дипломи, іменні премії, якими його відзначено протягом кількох десятиліть активної мистецької діяльності.

А зараз свою розповідь про Віктора Сергійовича хочу перевести в іншу площину. Справа у тім, що останні кілька років у засобах масової інформації, Інтернет-ресурсах не зустрічалася інформація про його участь у творчих конкурсах, зустрічах та зібраннях відомих майстрів керамічного мистецтва, як це було раніше, що відверто настрожило мене. Тому, щоб дізнатися у чому справа, попередньо домовившись, вирушив до оселі В. С. Андрощука, де знаходиться його виробнича творча майстерня. На подвір'ї звернув увагу на непрацюючу піч для випалювання посуду. Правда, у майстерні застав митця за гончарним кругом, на якому він з любов'ю і якимось особливим старанням виготовляв із шматка глини тарілку.

На мить відірвавши погляд від виробу, що набирал вже конкретних обрисів, він мовив:

— Оце час від часу заходжу сюди, щоб хоч трошки від-

приємно, що люди стільки часу його зберігають у своєму домі.

Після такого кількахвилинного відступу Віктор Сергійович продовжив розвивати проблемне питання:

— Погіршення ситуації на ринку з попитом на чорнодимну кераміку було пов'язане з економічною кризою у нашій державі. Адже я розумію, що нині люди нерідко бідують. І, якщо їм треба заплатити за комунальні послуги, купити їжу, медикаменти, то, безперечно, в такому випадку не вистачає коштів на придбання творів мистецтва, вишуканого і оригінального керамічного посуду. Через те і впав попит на нього, а відповідно відчутно скоротилися доходи тих, хто його виготовляє. Тому це призвело до того, що у 2017 році я офіційно припинив свою підприємницьку діяльність, якою активно займався попередні двадцять п'ять років. А ще вплинув на таке рішення інший фактор. Три роки тому я дізнався, що маю право сплачувати пільгові податки як майстер народної творчості, а не як звичайний підприємець. Та, коли я звернувся у відповідні компетентні органи, аби там допомогли

На початку дев'яностих років Віктор Сергійович за допомогою відомого майстра чорнодимної кераміки з Львівщини, який працював на одному з приватних підприємств Березного, опанував секрети виготовлення нетрадиційного для нашого Полісся керамічного посуду і різних сувенірних виробів. Ще кілька місяців удосконалював набуті знання у селі Говоречина, що в Сокальському районі Львівської області у творчій майстерні свого вчителя. А коли повернувся в Березне, через деякий час розпочав офіційну підприємницьку діяльність. Для цього вдома облаштував спеціальне приміщення, де встановив обладнання, збудував піч, так званий горн, для випалювання чорнодимної кераміки.

Спеціальну глину доставляв з відомого кар'єру, що знаходиться у селі Більчаки. В гончарному виробництві Віктору Сергійовичу активно допомогла дружина Олена, до цієї творчої справи долучився й старший син Роман. До речі, цей талановитий юнак кілька років тому став одним з переможців творчого конкурсу молодих майстрів народної творчості і йому була присуджена стипендія Президента України.

Став відомим далеко за межами району та області й сам В. С. Андросчук, який успішно освоїв виготовлення близько сорока традиційних видів гончарного промислу. Це – глечики, макітри, миски, горшки, сувенірні вироби тощо.

Свої творчі роботи вже знайий майстер демонстрував на різноманітних конкурсах, фестивалях, виставках. Він був учасником знаменитих Сорочинського ярмарку та Слов'янського базару у Вітебську сусідньої Білорусі, демонстрував свою кераміку у Польщі. Його вироби користувалися великим попитом не тільки в Україні, але й у країнах колишнього Союзу. Бо він у своєму чорнодимному гончарстві запроваджував різноманітні декоративні елементи у вигляді ліпки, що надає виробам художнього вигляду та естетичного забарвлення. Це вже був не просто традиційний глиняний посуд, а справжня творча робота, яка задовольняє смаки вибагливих поціновувачів сучасного гончарного мистецтва.

Про високу творчу майстерність та оригінальність

вести душу за улюбленою справою, аби не втратити професійну форму. Бо в основному цей пристрій простіше.

Я здивовано запитав:

– А в чому справа? Невже ви закинули своє чудове ремесло?

– Про це в кількох словах не розкажеш...

Тому ми вийшли на подвір'я, де мій співрозмовник продовжив свою невеселу розповідь:

– Якщо у попередні десятиліття наша гончарна продукція користувалася популярністю і попитом в Україні та за її межами, то десь після 2014 року, ситуація помітно змінилася на гірше. На наших внутрішніх ярмарках чомусь зменшився попит на глиняну продукцію і підвищилися розцінки за місце для торгівлі нею. А в Пирогово, що поблизу Києва, у музеї побуту та архітектури чомусь зробили замість традиційного ярмарку, звичайне місце відпочинку, де торгують, зокрема китайським ширвжитком.

– Нам, майстрам, стало дедалі важче виживати. Хоча до 2017 року ми ще якось трималися на плаву. Разом з тим, зазначу, що в Березному все частіше почали люди замовляти у мене ексклюзивні речі чорнодимної кераміки. В наших земляків сформувалися естетичні смаки і вони у більшості випадків вже не звертають уваги на якісь блискучі брязкальця і примітивні сувеніри, а надають перевагу творам високого традиційного народного мистецтва.

– Звичайно, ваші вироби можуть довго та надійно служити людям за призначенням, прикрашати інтер'єри квартир і офісних приміщень, передаватись у спадок рідним та близьким людям, – підтримую думку В. С. Андросчука.

– Я повністю згоден з вами. З цього приводу наведу конкретний приклад. Якось йшов повз багатоквартирний будинок і в одному з вікон зазримив чудовий глечик. Мене це зачепило за живе і я захотів дізнатися, хто виготовив таку класну річ. Для цього вирахував квартиру, з якої виходило те вікно, завітав до неї і попросив господарів дати мені подивитися того глечика. Мої нові знайомі відповіли, що він у них вже стоїть більше десяти років. Коли я взяв до рук цей витвір гончарного мистецтва, помилувався ним, і професійно постукав по стінці посудини, то розчарувався, бо зрозумів, що це робота моїх рук. Хоча підсвідомо мені було

перейти на таку економічно вигіднішу форму оподаткування, то мені не дали конкретної відповіді на моє прохання. Відтак я змушений був згорнути свою виробничу діяльність.

На завершення нашої розмови запитую у В. С. Андросчука:

– Що, на вашу думку, слід зробити, аби виправити ситуацію і зберегти для нащадків мистецтво творення чорнодимної кераміки?

– Почну з такого моменту. Колись, років п'ять тому, я знайомився зі змістом стендів, які були розміщені по вул. Київській. Вони розповідали про перспективні напрямки розвитку нашого Березнівського району. У розділі про його туристичну привабливість побачив рядок щодо розвитку виробництва чорнодимної кераміки. Прочитавши це, я здивовано посміхнувся. Адже місцева влада не зробила жодного кроку, аби підтримати цей оригінальний вид української народної творчості. Правда, тоді мені не потрібна була стороння допомога, бо ще сам тримався на плаву. А зараз я хотів би відчутти державну підтримку, скажімо, у вигляді дотації. Або якби якась серйозна фірма чи організація взяли мене як майстра народної творчості під свою опіку. Я готовий працювати за відповідну зарплату, а власник підприємства нехай сам розпоряджається виготовленими мною виробами. Бо я маю намір зберегти цей чудовий промисел для майбутніх поколінь. Крім цього, готовий вчити своєму ремеслу дітей та здібну молодь, так як це робив раніше, коли на запрошення їздив по Україні і давав майстер-класи учням навчальних закладів. Діти наші заняття сприймали на «вау!». Словом, я сподіваюсь на покращення економічної ситуації в державі та нашому районі, вірю, що це призведе до нового етапу розвитку чорнодимної кераміки.

Щиро подякувавши майстрові народної творчості за відверту, зацікавлену розмову і побажавши йому терпіння та здійснення надій на краще майбутнє, я полишив його обійстя. І подумки побажав, щоб наша місцева влада та окремі бізнесмени задумалися над пропозицією Віктора Сергійовича і підтримали його. Адже в душі знаного фахівця-кераміста ще потужно племениць вогонь творчості, тож нехай і в печі-горні запалає полум'я його надій і сподівань.

Павло РАЧОК.